

KONVENCIJA O BIOLOŠKI RAZNOVRSTNOSTI

Preambula

Pogodbenice te konvencije, ki:

se zavedajo resnične vrednosti biološke raznovrstnosti in ekoloških, genetskih, družbenih, gospodarskih, znanstvenih, izobraževalnih, kulturnih, rekreacijskih in estetskih vrednosti biološke raznovrstnosti in njenih sestavnih delov,

se tudi zavedajo pomena biološke raznovrstnosti za evolucijo in vzdrževanje sistemov, ki ohranjajo življenje v biosferi,

potrjujejo, da je ohranjanje biološke raznovrstnosti skupna skrb vsega človeštva,

ponovno potrjujejo, da imajo države suverene pravice nad svojimi lastnimi biološkimi viri,

potrjujejo tudi, da so države odgovorne za ohranjanje biološke raznovrstnosti na svojem območju in trajnostno uporabo svojih bioloških virov,

so zaskrbljene, ker določene človekove dejavnosti občutno zmanjšujejo biološko raznovrstnost,

se zavedajo splošnega pomanjkanja informacij in znanja o biološki raznovrstnosti ter nujne potrebe po razvijanju znanstvenih, tehničnih in institucionalnih zmogljivosti, ki bi omogočile temeljno razumevanje, na podlagi katerega bi lahko načrtovali in izvajali primerne ukrepe,

ugotavljajo, da je nujno treba predvideti, preprečevati in odstranjevati vzroke občutnega zmanjševanja ali izgube biološke raznovrstnosti na samem izvoru,

prav tako ugotavljajo, da tam, kjer grozi občutno zmanjšanje ali izguba biološke raznovrstnosti, pomanjkanje popolne znanstvene zanesljivosti ne bi smelo biti razlog za odlaganje ukrepov, s katerimi bi se izognili tej grožnji ali jo zmanjšali,

nadalje ugotavljajo, da je temeljna zahteva za ohranitev biološke raznovrstnosti ohranitev ekosistemov in naravnih habitatov *in situ* ter vzdrževanje in krepitev populacij, ki so sposobne nadaljevati vrste v svojem naravnem okolju,

nadalje ugotavljajo, da imajo ukrepi *ex situ*, po možnosti v državi izvora, prav tako pomembno vlogo,

priznavajo, da mnoge domorodne in lokalne skupnosti izražajo s tradicionalnim načinom življenja tesno in tradicionalno odvisnost od bioloških virov ter da je zaželen pravičen delitev koristi, pridobljenih iz tradicionalnega znanja, inovacij in praks, ki ustrezajo ohranjanju biološke raznovrstnosti in trajnostni uporabi njenih sestavnih delov,

priznavajo tudi odločilno vlogo žensk pri ohranjanju in trajnostni uporabi biološke raznovrstnosti ter potrjujejo potrebo po polnem sodelovanju žensk na vseh stopnjah določanja politike in ohranjanja biološke raznovrstnosti,

poudarjajo pomen in potrebo po spodbujanju mednarodnega, regionalnega in globalnega sodelovanja med državami, meddržavnimi organizacijami in nevladnim sektorjem za ohranjanje biološke raznovrstnosti in trajnostno uporabo njenih sestavnih delov,

priznavajo, da lahko preskrba novih in dodatnih finančnih virov ter primeren dostop do ustreznih tehnologij bistveno pripomoreta k zmožnosti sveta, da se sprime s siromašnejm biološke raznovrstnosti,

nadalje priznavajo, da je potrebna posebna pomoč za zadovoljevanje potreb držav v razvoju, vključno z novimi in dodatnimi finančnimi viri ter primernim dostopom do ustreznih tehnologij,

glede na to ugotavljajo posebne razmere v najmanj razvitih državah in majhnih otoških državah,

priznavajo, da so potrebna precejšnja vlaganja, da bi ohranili biološko raznovrstnost, ter da se od teh vlaganj pričakujejo precejšnje okoljske, gospodarske in družbene koristi,

priznavajo, da so gospodarski in družbeni razvoj ter odpravljanje revščine prve in najpomembnejše prednostne naloge držav v razvoju,

se zavedajo, da sta ohranitev in trajnostna uporaba biološke raznovrstnosti odločilnega pomena za zadovoljevanje prehrabnih, zdravstvenih in drugih potreb naraščajočega svetovnega prebivalstva, zaradi česar sta bistvena dostop do genetskih virov kot tudi tehnologij in njihova delitev,

ugotavljajo, da bosta varstvo in trajnostna uporaba biološke raznovrstnosti okrepila tudi prijateljske odnose med državami in pripomogla k miru za vse človeštvo,

želijo izboljšati in dopolniti obstoječe mednarodne aranžmaje za ohranitev biološke raznovrstnosti in trajnostno uporabo njenih sestavnih delov ter

so odločene ohraniti in trajnostno uporabljati biološko raznovrstnost v dobro sedanjih in prihodnjih rodov,

so se sporazumele o naslednjem:

1. člen - Cilji

Cilji te konvencije, ki se dosegajo v skladu z njenimi ustreznimi določbami, so ohranjanje biološke raznovrstnosti, trajnostna uporaba njenih sestavnih delov ter poštena in pravična delitev koristi od uporabe genetskih virov skupaj z ustreznim dostopom do njih in primernim prenosom ustreznih tehnologij ob upoštevanju vseh pravic do teh virov in tehnologij ter s primernim financiranjem.

2. člen - Uporaba izrazov

Za namene te konvencije:

"Biološka raznovrstnost" pomeni raznolikost živih organizmov iz vseh virov, ki vključuje med drugim kopenske, morske in druge vodne ekosisteme ter ekološke komplekse, katerih del so; to vključuje raznovrstnost znotraj samih vrst, med vrstami in raznovrstnost ekosistemov.

"Biološki viri" pomenijo genetske vire, organizme ali njihove dele, populacije ali katere koli druge biotične sestavne dele ekosistemov z dejansko ali možno uporabnostjo ali vrednostjo za človeštvo.

"Biotehnologija" pomeni katero koli tehnološko dejavnost, ki uporablja biološke sisteme, žive organizme ali njihove derivate za izdelovanje ali prilagajanje proizvodov ali procesov, namenjenih za določeno uporabo.

"Država izvora genetskih virov" pomeni državo, ki ima te vire *in situ*.

"Država oskrbovalka genetskih virov" pomeni državo, ki oskrbuje z genetskimi viri, zbranimi iz virov *in situ*, vključno s samoniklimi in udomačenimi vrstami, ali vzetimi iz virov *ex situ*, ki lahko izvirajo ali pa tudi ne iz te države.

"Udomačene ali gojene vrste" pomenijo vrste, na katerih evlucijski proces je vplival človek, da bi zadovoljil svoje potrebe.

"Ekosistem" pomeni dinamičen kompleks rastlinskih in živalskih združb ter združb mikroorganizmov in njihovega neživega okolja, ki so povezani v funkcionalno celoto.

"Ohranitev *ex situ*" pomeni ohranjanje sestavnih delov biološke raznovrstnosti zunaj njihovega naravnega habitata.

"Genetski material" pomeni kateri koli material rastlinskega, živalskega, mikrobne ali drugega izvora, ki vsebuje funkcionalne enote dednosti.

"Genetski viri" pomenijo genetski material dejanske ali potencialne vrednosti.

"Habitat" pomeni kraj ali vrsto kraja, kjer se neki organizem ali populacija naravno pojavlja.

"Razmere *in situ*" pomenijo razmere, v katerih genetski viri obstajajo v ekosistemih in naravnih habitatih, pri udomačenih in gojenih vrstah pa v okolju, v katerem so razvile svoje posebne lastnosti.

"Ohranitev *in situ*" pomeni ohranjanje ekosistemov in naravnih habitatov ter vzdrževanje in krepitev populacij, ki so sposobne nadaljevati vrste v svojem naravnem okolju, udomačenih in gojenih vrst pa v okolju, v katerem so razvile svoje posebne lastnosti.

"Zaščiteno območje" pomeni geografsko določeno območje, ki je določeno ali urejeno in upravljano v posebne ohranitvene namene.

"Regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje" pomeni organizacijo, ki jo ustanovijo suverene države posamezne regije, na katero so države članice prenesle pristojnost v zadevah, ki jih ureja ta konvencija, in je v skladu s svojo notranjo ureditvijo pooblaščen za podpis, ratifikacijo, sprejem, odobritev ali pristop h konvenciji.

"Trajnostna uporaba" pomeni uporabo sestavnih delov biološke raznovrstnosti na način in v količini, ki dolgoročno ne povzroča upadanja biološke raznovrstnosti, tako da ostaja ohranjena njena zmožnost za zadovoljevanje potreb in pričakovanih sedanjih in prihodnjih generacij.

"Tehnologija" vključuje biotehnologijo.

3. člen - Načelo

Države imajo po Ustanovni listini Združenih narodov in načelih mednarodnega prava suvereno pravico izkoriščati svoje naravne vire v skladu z lastno okoljsko politiko ter odgovornost zagotoviti, da dejavnosti pod njihovo jurisdikcijo ali nadzorom ne povzročajo škode okolju drugih držav ali območjem zunaj meja državne jurisdikcije.

4. člen - Obseg pristojnosti

Ob upoštevanju pravic drugih držav, in če ni izrecno drugače določeno s to konvencijo, se določbe te konvencije uporabljajo v vsaki pogodbenici:

(a) za sestavne dele biološke raznovrstnosti na območjih, ki so pod njeno državno jurisdikcijo; in

(b) za procese in dejavnosti ne glede na to, kje se pojavijo njihovi učinki, ki se izvajajo pod njeno jurisdikcijo ali pod njenim nadzorom na območju pod njeno državno jurisdikcijo ali zunaj meja državne jurisdikcije.

5. člen - Sodelovanje

Vsaka pogodbenica, če je možno in primerno, sodeluje z drugimi pogodbenicami neposredno ali, kjer je to primerno, preko pristojnih mednarodnih organizacij, če gre za območja zunaj meja državne jurisdikcije in za druge zadeve vzajemnih interesov, za ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti.

6. člen - Splošni ukrepi za ohranitev in trajnostno uporabo

Vsaka pogodbenica v skladu s svojimi posebnimi pogoji in sposobnostmi:

- (a) razvija državne strategije, načrte in programe za ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti ali v ta namen prilagodi že obstoječe strategije, načrte ali programe, iz katerih so med drugim vidni ukrepi, določeni s konvencijo, ki zadevajo to pogodbenico; in
- (b) povezuje, kjer je to mogoče in primerno, ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti v ustreznih sektorskih ali medsektorskih načrtih, programih in politikah.

7. člen - Identifikacija in monitoring

Vsaka pogodbenica, če je to možno in ustrezno, zlasti v skladu z določbami členov 8 do 10:

- (a) ugotavlja sestavne dele biološke raznovrstnosti, pomembne za njeno ohranjanje in trajnostno uporabo, ob upoštevanju seznama kategorij v Aneksu I;
- (b) spremlja in nadzira s pomočjo vzorčenja in drugih tehnik sestavne dele biološke raznovrstnosti, ugotovljene v skladu s točko (a) tega člena, s posebno pozornostjo do tistih, ki zahtevajo nujne ohranitvene ukrepe, ter tistih, ki ponujajo največje možnosti za trajnostno uporabo;
- (c) ugotavlja procese in kategorije dejavnosti, ki imajo ali bi lahko imele pomembne škodljive učinke na ohranjanje in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti, ter z vzorčenjem in drugimi tehnikami spremlja in nadzira njihove posledice; in
- (d) s katerim koli mehanizmom ohranja in ureja podatke, ki so pridobljeni z identifikacijo in monitoringom, v skladu s točkami (a), (b) in (c) tega člena.

8. člen - Ohranitev "in situ"

Vsaka pogodbenica, če je to možno in ustrezno:

- (a) ustanovi sistem zaščitenih območij oziroma območij, kjer je treba sprejeti posebne ukrepe za ohranitev biološke raznovrstnosti;
- (b) pripravi, kjer je treba, smernice za izbor, ustanovitev in upravljanje zaščitenih območij oziroma območij, kjer je treba sprejeti posebne ukrepe za ohranitev biološke raznovrstnosti;
- (c) ureja ali upravlja biološke vire, pomembne za ohranitev biološke raznovrstnosti, bodisi na zaščitenih območjih ali zunaj njih z namenom zagotoviti njihovo ohranitev in trajnostno uporabo;
- (d) spodbuja zavarovanje ekosistemov, naravnih habitatov in vzdrževanje populacij, ki so sposobne nadaljevati vrste v naravnem okolju;
- (e) spodbuja okolju prijazen in trajnostni razvoj na tistih območjih, ki ležijo ob zaščitenih območjih, z namenom pospešiti zavarovanje teh območij;
- (f) rehabilitira in obnavlja načete ekosisteme ter spodbuja krepitev ogroženih vrst med drugim z razvijanjem in izvajanjem načrtov ali drugih strategij upravljanja;
- (g) določa ali vzdržuje sredstva za urejanje, upravljanje ali nadzor nad tveganji, povezanimi z uporabo in izpustitvijo z biotehnologijo spremenjenih živih organizmov, ki lahko škodljivo vplivajo na okolje in lahko učinkujejo na ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti, ob upoštevanju tveganja za človeško zdravje;

(h) preprečuje vnašanje, nadzoruje ali izkoreninja tiste tuje vrste, ki ogrožajo ekosisteme, habitate ali vrste;

(i) si prizadeva poskrbeti za razmere, potrebne za združljivost obstoječe uporabe, ohranjanja biološke raznovrstnosti in trajnostne uporabe njenih sestavnih delov;

(j) ob upoštevanju državne zakonodaje spoštuje, varuje in ohranja znanje, inovacije in prakse domorodnih in lokalnih skupnosti s tradicionalnim načinom življenja, ki so pomembni za ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti, in s privoljenjem in z vključevanjem nosilcev takšnega znanja, inovacij in praks pospešuje njihovo širšo uporabo ter spodbuja pravično delitev koristi od uporabe takšnega znanja, inovacij in praks;

(k) pripravlja ali ohranja potrebno zakonodajo in/ali druge predpise za varstvo ogroženih vrst in populacij;

(l) ureja ali vodi potrebne procese in kategorije dejavnosti tam, kjer se ugotovijo občutni škodljivi učinki na biološko raznovrstnost, v skladu s 7. členom; in

(m) sodeluje pri zagotavljanju finančne in druge pomoči za ohranitev *in situ*, navedeno v točkah od (a) do (l) tega člena, še posebej državam v razvoju.

9. člen - Ohranitev "ex situ"

Vsaka pogodbenica, če je to možno in primerno, predvsem z namenom dopolnjevati ukrepe *in situ*:

(a) sprejme ukrepe za ohranitev *ex situ* sestavnih delov biološke raznovrstnosti po možnosti v državi izvora teh sestavnih delov;

(b) ustanovi in vzdržuje zmogljivosti za ohranitev *ex situ* in raziskovanje rastlin, živali, mikroorganizmov po možnosti v državah izvora genetskih virov;

(c) sprejme ukrepe za krepitev in rehabilitacijo ogroženih vrst in za njihovo vrnitev v njihov naravni habitat pod ustreznimi pogoji;

(d) ureja in upravlja zbirko bioloških virov iz naravnih habitatov za namene ohranitve *ex situ* tako, da niso ogroženi ekosistemi in populacije vrst *in situ*, razen če so potrebni posebni začasni ukrepi *ex situ*, navedeni v točki (c) tega člena; in

(e) sodeluje pri zagotavljanju finančne in druge pomoči za ohranitev *ex situ*, navedene v točkah od (a) do (d) tega člena, ter pri ustanavljanju in vzdrževanju *ex situ* ohranitvenih zmogljivosti v državah v razvoju.

10. člen - Trajnostna uporaba sestavnih delov biološke raznovrstnosti

Vsaka pogodbenica, če je to možno in ustrezno:

(a) vključuje vidik ohranjanja in trajnostne uporabe bioloških virov pri sprejemanju državnih odločitev;

(b) sprejme ukrepe, ki se nanašajo na uporabo bioloških virov, da bi se izognila škodljivim vplivom na biološko raznovrstnost ali jih zmanjšala na najmanjšo možno mero;

(c) varuje in spodbuja običajno rabo bioloških virov v skladu s tradicionalnimi kulturnimi običaji, ki so združljivi z zahtevami ohranitve ali trajnostne uporabe;

(d) podpira lokalno prebivalstvo pri razvoju in sanaciji načetih območij, kjer je biološka raznovrstnost zmanjšana; in

(e) spodbuja sodelovanje med svojimi vladnimi organi in zasebnim sektorjem pri razvijanju metod za trajnostno uporabo bioloških virov.

11. člen - Spodbujevalni ukrepi

Vsaka pogodbenica, če je to možno in ustrezno, sprejme ustrezne gospodarske in družbeno sprejemljive ukrepe, ki spodbujajo ohranjanje in trajnostno uporabo sestavnih delov biološke raznovrstnosti.

12. člen - Raziskovanje in usposabljanje

Pogodbenice se zavedajo posebnih potreb držav v razvoju in zato:

(a) oblikujejo in uresničujejo programe za znanstveno in tehnično izobraževanje in usposabljanje za ukrepanje pri identifikaciji, ohranitvi in trajnostni uporabi biološke raznovrstnosti in njenih sestavnih delov ter dajejo pomoč za takšno izobraževanje in usposabljanje v državah v razvoju;

(b) pospešujejo in spodbujajo raziskovanje, ki prispeva k ohranjanju in trajnostni uporabi biološke raznovrstnosti, še posebej v državah v razvoju, med drugim skladno z odločitvami Konference pogodbenic, ki temeljijo na priporočilih Pomožnega telesa za znanstveno, tehnično in tehnološko svetovanje; in

(c) ob upoštevanju določb 16., 18. in 20. člena spodbujajo in sodelujejo pri uporabi znanstvenih dosežkov pri raziskovanju biološke raznovrstnosti ter razvijanju metod za ohranitev in trajnostno uporabo bioloških virov.

13. člen - Vzgoja in ozaveščanje javnosti

Pogodbenice:

(a) pospešujejo in spodbujajo razumevanje pomena in ukrepov, potrebnih za ohranitev biološke raznovrstnosti, kot tudi propagiranje v množičnih občilih ter vključitev teh vprašanj v izobraževalne programe; in

(b) ustrezno sodelujejo z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami pri razvijanju programov vzgoje in ozaveščanja javnosti na področju ohranitve in trajnostne uporabe biološke raznovrstnosti.

14. člen - Ugotavljanje in zmanjševanje škodljivih vplivov

1. Vsaka pogodbenica, če je to možno in ustrezno:

(a) uvede ustrezne postopke, ki zahtevajo presojo vplivov njenih predlaganih projektov na okolje, ki bi lahko imeli občutne škodljive učinke na biološko raznovrstnost, s čimer bi se jim izognila ali jih zmanjšala na najmanjšo možno raven, in če je to potrebno, omogočila sodelovanje javnosti pri teh postopkih;

(b) uvede ustrezne aranžmaje za dolžno upoštevanje posledic na okolje v svojih programih in politikah, ki bi lahko imele občutne škodljive vplive na biološko raznovrstnost;

(c) na podlagi vzajemnosti pospešuje notifikacijo, izmenjavo informacij in posvetovanje o dejavnostih pod svojo jurisdikcijo ali nadzorom, ki bi lahko občutno škodljivo učinkovale na biološko raznovrstnost drugih držav ali območij zunaj meja državne jurisdikcije, s spodbujanjem sklepanja dvostranskih, regionalnih ali mnogostranskih aranžmajev, kot je to primerno;

(d) ob neposredno grozeči ali resni nevarnosti oziroma škodi, ki izvira z območij pod njeno jurisdikcijo ali njenim nadzorom, za biološko raznovrstnost znotraj območij pod jurisdikcijo drugih držav ali na območjih zunaj državne jurisdikcije nemudoma obvesti potencialno ogrožene države o takšni nevarnosti ali škodi kot tudi sproži akcijo za preprečitev ali zmanjšanje takšne nevarnosti ali škode na najmanjšo možno raven; in

(e) spodbuja državne aranžmaje o nujnem ravnanju ob dejavnostih ali dogodkih, ki pomenijo resno in neposredno grozečo nevarnost za biološko raznovrstnost, bodisi da so povzročeni naravno ali drugače, ter spodbuja mednarodno sodelovanje, ki bi dopolnilo takšna državna prizadevanja, in izdela krizne načrte za obvladovanje nevarnih razmer, če je to ustrezno ter se o tem dogovorijo države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje.

2. Konferenca pogodbenic prouči na podlagi študij, ki jih je treba izdelati, vprašanje odgovornosti in odškodnine, vključno z vrnitvijo v prejšnje stanje in nadomestilom za škodo, povzročeno biološki raznovrstnosti, razen če je takšna odgovornost popolnoma notranja zadeva

15. člen - Dostop do genetskih virov

1. S priznanjem suverenih pravic držav do njihovih naravnih virov ostaja pristojnost določanja dostopa do genetskih virov vladam in se ureja z njihovo državno zakonodajo.

2. Vsaka pogodbenica si prizadeva ustvariti pogoje, ki bi omogočili drugim pogodbenicam lažji dostop do genetskih virov za okolju primerno uporabo, in ne postavlja omejitev, ki so v nasprotju s cilji te konvencije.

3. Za namen te konvencije so genetski viri, ki jih preskrbi pogodbenica v skladu s tem in 16. ter 19. členom, samo tisti, ki jih preskrbijo pogodbenice države izvora teh virov ali pogodbenice, ki so si genetske vire pridobile v skladu s to konvencijo.

4. Če je dostop dovoljen, mora temeljiti na obojestransko sprejetih pogojih in določbah tega člena.

5. Za dostop do genetskih virov je treba predhodno pridobiti pristanek pogodbenice, ki razpolaga s takšnimi viri, razen če ni ta pogodbenica določila drugače.

6. Vsaka pogodbenica si prizadeva razvijati in izvajati znanstvene raziskave, temelječe na genetskih virih, ki jih preskrbijo druge pogodbenice, s polnim sodelovanjem teh pogodbenic, in če je to možno, na njihovem ozemlju.

7. Vsaka pogodbenica sprejme primerne zakonodajne, upravne ali politične ukrepe v skladu s 16. in 19. členom, in če je to potrebno, s finančnim mehanizmom, ustanovljenim v 20. in 21. členu, z namenom, da bi s pogodbenico, ki preskrbi genetske vire, pošteno in pravično delila dosežke raziskovanj in razvoja ter koristi od komercialne in druge rabe teh virov. Takšna delitev temelji na vzajemno sprejetih pogojih.

16. člen - Dostop do tehnologije in njen prenos

1. Vsaka pogodbenica, ki priznava, da tehnologija vključuje biotehnologijo in da sta tako dostop do tehnologije kot tudi njen prenos med pogodbenicami temeljna dejavnika za doseganje ciljev te konvencije, se zavezuje, da bo v skladu z določbami tega člena omogočila in/ali olajšala dostop do tehnologij, ustreznih za ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti, in njihov prenos drugim pogodbenicam ali uporabljala genetske vire, tako da ne bi povzročila občutne škode okolju.

2. Državam v razvoju sta dostop do tehnologije in njen prenos, omenjena v 1. odstavku tega člena, omogočena in/ali olajšana pod poštenimi in najugodnejšimi pogoji, vključno z medsebojno dogovorjenimi koncesijskimi in preferenčnimi pogoji, in če je to potrebno, s pomočjo finančnega mehanizma, ustanovljenega v 20. in 21. členu. Če je tehnologija vezana na patente in druge pravice intelektualne lastnine, sta dostop in prenos omogočena pod pogoji, ki priznavajo ustrezno in učinkovito zaščito pravic intelektualne lastnine in so v skladu z njo. Izvajanje tega odstavka mora biti v skladu s 3., 4. in 5. odstavkom tega člena.

3. Vsaka pogodbenica sprejme primerne zakonodajne, upravne ali politične ukrepe s ciljem, da imajo pogodbenice, še posebej države v razvoju, ki razpolagajo z genetskimi viri, dostop do tehnologije, ki uporablja te vire, in do njenega prenosa pod vzajemno sprejetimi pogoji, vključno s tehnologijo, zaščiteno s patenti in drugimi pravicami intelektualne lastnine, če je to potrebno, po določbah 20. in 21. člena ter skladno z mednarodnim pravom in 4. in 5. odstavkom tega člena.

4. Vsaka pogodbenica sprejme primerne zakonodajne, upravne ali politične ukrepe s ciljem, da zasebni sektor omogoči dostop do tehnologije, omenjene v 1. odstavku, njen skupni razvoj in prenos tako v dobro vladnih ustanov kot tudi zasebnega sektorja držav v razvoju in se pri tem ravna v skladu z obveznostmi iz 1., 2. in 3. odstavka tega člena.

5. Pogodbenice priznavajo, da lahko patenti in pravice intelektualne lastnine vplivajo na uresničevanje te konvencije, zato sodelujejo v skladu z državno zakonodajo in mednarodnim pravom, da bi tako zagotovile podporo tem pravicam in da ne bi delovale v nasprotju s cilji konvencije.

17. člen - Izmenjava informacij

1. Pogodbenice omogočajo izmenjavo informacij iz vseh javnosti dostopnih virov, ki so pomembne za ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti, ob upoštevanju posebnih potreb držav v razvoju.

2. Takšna izmenjava informacij vključuje izmenjavo dosežkov tehničnega, znanstvenega in družbenoekonomskega raziskovanja kot tudi informacijo o izobraževalnih in opazovalnih programih, specializiranem znanju, znanju domorodnega prebivalstva in tradicionalnem znanju in v povezavi s tehnologijami, navedenimi v 1. odstavku 16. člena. Prav tako izmenjava informacij, če je to možno, vključuje povratne informacije.

18. člen - Tehnično in znanstveno sodelovanje

1. Pogodbenice spodbujajo mednarodno tehnično in znanstveno sodelovanje pri ohranjanju in trajnostni uporabi biološke raznovrstnosti, če je to potrebno, s pomočjo ustreznih mednarodnih in državnih ustanov.

2. Vsaka pogodbenica pri izvajanju te konvencije spodbuja tehnično in znanstveno sodelovanje z drugimi pogodbenicami, še posebej z državami v razvoju, med drugim z razvijanjem in izvajanjem državne politike. Pri spodbujanju takšnega sodelovanja naj posveti posebno pozornost razvoju in krepitevi državne zmožnosti s pomočjo usposabljanja kadrov ter ustanavljanja institucij.

3. Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju določi načine ustanovitve posredovalnega mehanizma za spodbujanje in pomoč pri tehničnem in znanstvenem sodelovanju.

4. Pogodbenice skladno s svojo državno zakonodajo in politiko spodbujajo in razvijajo metode sodelovanja pri razvoju in uporabi tehnologij, vključno z domorodnimi in tradicionalnimi tehnologijami, pri doseganju ciljev te konvencije. V ta namen pogodbenice tudi spodbujajo sodelovanje pri usposabljanju osebja in izmenjavi strokovnjakov.

5. Pogodbenice v skladu z medsebojnim dogovorom spodbujajo ustanovitev skupnih raziskovalnih programov in skupnih vlaganj za razvoj tehnologij, ki ustrezajo ciljem te konvencije.

19. člen - Ravnanje z biotehnologijo in porazdelitev njenih koristi

1. Vsaka pogodbenica sprejme ustrezne zakonodajne, upravne ali politične ukrepe za zagotavljanje učinkovite soudeležbe pri biotehnoloških raziskovalnih dejavnostih tistih pogodbenic, še posebej držav v razvoju, ki omogočijo genetske vire za takšno raziskovanje, in če je to sprejemljivo, v teh pogodbenicah.

2. Vsaka pogodbenica sprejme vse možne ukrepe za spodbujanje in pospeševanje prednostnega dostopa pogodbenicam pod poštenimi in enakopravnimi pogoji, še posebej državam v razvoju, do dosežkov in koristi od biotehnologij, temelječih na genetskih virih, ki jih omogočijo te pogodbenice. Takšen dostop mora biti možen po skupno dogovorjenih pogojih.

3. Pogodbenice proučijo potrebo po protokolu in njegove modalitete, ki bi določal ustrezne postopke, še posebej z vnaprejšnjim sporazumom o obveščenosti glede poteka varnega prenosa, ravnanja in uporabe katerega koli z biotehnologijo spremenjenega živega organizma, ki bi lahko imel škodljiv učinek na ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti.

4. Vsaka pogodbenica neposredno ali po katerih koli fizičnih ali pravnih osebah pod njeno jurisdikcijo, ki skrbijo za organizme, omenjene v 3. odstavku tega člena, preskrbi katere koli dosegljive informacije o uporabi in varnostnih predpisih, ki jih pogodbenica zahteva za ravnanje s takšnimi organizmi, kot tudi katere koli dosegljive informacije o morebitnih škodljivih vplivih specifičnih organizmov na pogodbenico, na ozemlje katere se ti vnesejo.

20. člen - Finančni sredstva

1. Vsaka pogodbenica se v skladu s svojimi nacionalnimi načrti, prednostnimi nalogami in programi zavezuje dajati v skladu s svojimi zmožnostmi finančno pomoč in spodbujati tiste nacionalne dejavnosti, ki bodo pripomogle k uresničevanju ciljev te konvencije.
2. Razvite države pogodbenice priskrbijo nove in dodatne finančne vire, da bi omogočile pogodbenicam državam v razvoju pokritje dogovorjenih višjih stroškov izvajanja ukrepov za izpolnitev obveznosti konvencije in uživanje koristi od njenih določb in njihovih stroškov, dogovorjenih med pogodbenico državo v razvoju in institucionalno strukturo, omenjeno v 21. členu, skladno s politiko, strategijo, prednostnimi nalogami v programih in merilom primernosti ter seznamom višjih stroškov, sprejetih na Konferenci pogodbenic. Druge pogodbenice, vključno z državami na prehodu v tržno gospodarstvo, lahko prostovoljno prevzamejo obveznosti pogodbenic razvitih držav. V ta namen Konferenca pogodbenic na prvem zasedanju oblikuje seznam pogodbenic razvitih držav in drugih pogodbenic, ki prostovoljno prevzemajo obveznosti pogodbenic razvitih držav. Konferenca pogodbenic občasno pregleduje in po potrebi dopolni seznam. Prav tako se spodbujajo tudi prostovoljni prispevki iz drugih držav in virov. Pri izpolnjevanju teh obveznosti je treba upoštevati potrebo po primernosti, predvidljivosti in pravočasnem prитоку sredstev ter pomembnost delitve bremena med prispevajajočimi pogodbenicami, vključenimi v seznam.
3. Razvite države pogodbenice lahko tudi priskrbijo finančna sredstva, potrebna za uresničevanje te konvencije, ki jih uporabljajo pogodbenice države v razvoju po dvostranskih, regionalnih in drugih mnogostranskih poteh.
4. Obseg učinkovitega izpolnjevanja obveznosti pogodbenic držav v razvoju po tej konvenciji bo odvisen od učinkovitega izpolnjevanja obveznosti razvitih držav pogodbenic po tej konvenciji, povezanih s finančnimi viri in prenosom tehnologije, pri čemer bo zlasti upoštevano, da so gospodarski in družbeni razvoj ter odpravljanje revščine prednostne naloge pogodbenic držav v razvoju.
5. Pogodbenice pri svojih dejanjih, povezanih s financiranjem in prenosom tehnologije, v polni meri upoštevajo posebne potrebe in razmere najmanj razvitih držav.
6. Pogodbenice prav tako posvečajo pozornost posebnim razmeram, ki izhajajo iz odvisnosti od porazdelitve in lokacije biološke raznovrstnosti v pogodbenicah državah v razvoju, še posebej v majhnih otoških državah.
7. Prav tako je treba posvetiti pozornost posebnim razmeram, v katerih so države v razvoju, vključno s tistimi, ki so okoljsko najbolj občutljive, kot so na primer izsušena in delno izsušena območja kakor tudi obalna in gorata območja.

21. člen - Finančni mehanizem

1. Za namene te konvencije deluje mehanizem za zagotavljanje finančnih sredstev pogodbenicam državam v razvoju, danih v obliki dotacije ali koncesije, in katerega glavni elementi so opisani v tem členu. Mehanizem za potrebe konvencije deluje pod nadzorom in vodstvom Konference pogodbenic ter ji je odgovoren. Operacije mehanizma izvaja tista institucionalna struktura, ki jo določi Konferenca pogodbenic na prvem zasedanju. Za namene uresnitve te konvencije Konferenca pogodbenic določi politiko, strategijo, prednostne naloge v programih in merila primernosti za dostop do virov in njihove uporabe. Prispevki morajo upoštevati potrebo po predvidljivosti, primernosti in pravočasnem prитоку sredstev, določenih v 20. členu, v skladu s količino potrebnih sredstev, ki jo občasno določa Konferenca pogodbenic, ter pomembnostjo delitve bremena med prispevajajočimi pogodbenicami, vključenimi v seznam, omenjen v 2. odstavku 20. člena. Prostovoljne prispevke lahko dajejo pogodbenice razvite države, druge države ali pa so iz drugih virov. Mehanizem deluje v okviru demokratičnega in odprtega sistema vodenja.
2. V skladu s cilji te konvencije Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju določi politiko, strategijo in prednostne naloge v programih kot tudi podrobna merila primernosti in smernice za dostop do finančnih sredstev in njihove uporabe, vključno s spremljanjem in rednim vrednotenjem takšne uporabe. Konferenca pogodbenic odloči o ukrepih za uresničitev 1. odstavka tega člena po posvetovanju z institucionalno strukturo, ki je pooblaščen za delovanje finančnega mehanizma.

3. Konferenca pogodbenic pregleda učinkovitost mehanizma, ustanovljenega v tem členu, vključno z merili in smernicami, določenimi v 2. odstavku tega člena, najprej dve leti po začetku veljavnosti te konvencije, potem pa redno. Na podlagi takšnega pregleda ustrezno ukrepa za izboljšanje učinkovitosti mehanizma, če je to potrebno.

4. Pogodbenice poskrbijo za okrepitev obstoječih finančnih ustanov, da bi tako priskrbele finančna sredstva za ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti.

22. člen - Odnos do drugih mednarodnih konvencij

1. Določbe te konvencije ne vplivajo na pravice in obveznosti nobene od pogodbenic po katerem koli obstoječem mednarodnem dogovoru, z izjemo tistih pravic in dolžnosti, katerih izvajanje bi lahko resno oškodovalo ali ogrozilo biološko raznovrstnost.

2. Pogodbenice izvajajo to konvencijo glede morskega okolja dosledno v skladu s pravicami in obveznostmi držav po pomorskem mednarodnem pravu.

23. člen - Konferenca pogodbenic

1. Ustanovi se Konferenca pogodbenic. Njen prvi sestanek skliče izvršni direktor Programa Združenih narodov za okolje najpozneje eno leto po začetku veljavnosti konvencije. Redna zasedanja Konference pogodbenic bodo v rednih presledkih, ki jih konferenca določi na svojem prvem zasedanju.

2. Izredna zasedanja Konference pogodbenic bodo, kadar bo konferenca menila, da je to potrebno, ali na pisno zahtevo katere koli pogodbenice, s tem da to zahtevo v šestih mesecih po sekretariatovem sporočilu pogodbenicam podpre vsaj tretjina pogodbenic.

3. Konferenca pogodbenic s konsenzom odloči in sprejme svoj poslovnik in poslovnik katerega koli pomožnega telesa, ki ga lahko ustanovi. To velja tudi za finančna pravila o financiranju sekretariata. Na vsakem rednem zasedanju sprejme proračun za finančno obdobje do naslednjega rednega zasedanja.

4. Konferenca pogodbenic nadzoruje izvajanje te konvencije in v ta namen:

(a) določi obliko in obdobja za oddajo informacij, predloženih v skladu s 26. členom, in prouči te informacije ter poročila katerega koli pomožnega telesa;

(b) prouči znanstvena, tehnična in tehnološka mnenja o biološki raznovrstnosti, pripravljena v skladu s 25. členom;

(c) obravnava in sprejme, če je potrebno, protokole v skladu z 28. členom;

(d) prouči in sprejme, če je potrebno, amandmaje in anekse k tej konvenciji v skladu z 29. in 30. členom;

(e) prouči amandmaje h kateremu koli protokolu kot tudi h kateremu koli aneksu, če je tako odločeno, in priporoči pogodbenicam takšnega protokola njihov sprejem;

(f) prouči in sprejme, če je potrebno, dodatne anekse k tej konvenciji v skladu s 30. členom;

(g) če meni, da so potrebna pomožna telesa za izvajanje te konvencije, zlasti za znanstveno in tehnično svetovanje, jih ustanovi;

(h) preko sekretariata naveže stike z izvršnimi telesi konvencij, ki obravnavajo vprašanja iz te konvencije, z namenom vzpostaviti primerne oblike sodelovanja z njimi; in

(i) prouči in izvede katero koli dodatno dejavnost, potrebno za doseglo namenov te konvencije glede na izkušnje, pridobljene s takšnim delovanjem.

5. Združeni narodi, njihove specializirane agencije Mednarodna agencija za jedrsko energijo kot tudi katera koli država, ki ni pogodbenica te konvencije, imajo lahko status opazovalk na zasedanjih Konference pogodbenic. Katero koli telo oziroma agencija, vladna ali nevladna, usposobljena za ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti, ki je seznanila sekretariat s svojo željo po statusu opazovalke na zasedanju Konference pogodbenic, je lahko sprejeta, razen če najmanj tretjina prisotnih pogodbenic temu ne nasprotuje. Sprejem in sodelovanje opazovalcev morata biti v skladu s poslovnikom, ki ga sprejme Konferenca pogodbenic.

24. člen - Sekretariat

1. Ustanovi se sekretariat. Njegove naloge so:

- (a) pripravljati in oskrbovati zasedanja Konference pogodbenic, določena v 23. členu;
- (b) opravljati naloge, ki so mu naložene po katerem koli protokolu;
- (c) pripravljati in predstavljati Konferenci pogodbenic poročila o opravljanju svojih nalog po tej konvenciji;
- (d) usklajevati delo z drugimi ustreznimi mednarodnimi telesi in predvsem sklepati takšne upravne in pogodbene aranžamaje, ki so potrebni za učinkovito opravljanje njegovih nalog; in
- (e) opravljati druge naloge, ki jih določi Konferenca pogodbenic.

2. Na svojem prvem rednem zasedanju Konferenca pogodbenic izbere sekretariat izmed tistih pristojnih mednarodnih organizacij, ki so pokazale pripravljenost prevzeti naloge sekretariata iz te konvencije.

25. člen - Pomožno telo za znanstveno, tehnično in tehnološko svetovanje

1. Ustanovi se Pomožno telo za znanstveno, tehnično in tehnološko svetovanje, z namenom da Konferenci pogodbenic, in če bo potrebno tudi njenim drugim pomožnim telesom, v primernem času svetuje v zvezi z izvajanjem te konvencije. V njem lahko sodelujejo vse pogodbenice in je multidisciplinarno. Sestavljeno je iz vladnih predstavnikov, pristojnih za določeno strokovno področje. Konferenci pogodbenic redno poroča o vseh vidikih svojega dela.

2. Pod nadzorom in v skladu s smernicami Konference pogodbenic in na njeno zahtevo to telo:

- (a) priskrbi znanstvene in tehnične ocene stanja biološke raznovrstnosti;
- (b) pripravlja znanstvene in tehnične ocene učinkov vrst ukrepov, sprejetih v skladu z določbami te konvencije;
- (c) ugotavlja izboljšane, učinkovite in najsodobnejše tehnologije ter znanje in izkušnje, ki se nanašajo na ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti, in svetuje pri izbiri načinov in sredstev za pospeševanje razvoja in/ali prenosa takšnih tehnologij;
- (d) svetuje pri znanstvenih programih in mednarodnem sodelovanju pri raziskovanju in razvoju, ki se nanaša na ohranitev in trajnostno uporabo biološke raznovrstnosti; in
- (e) se odziva na znanstvena, tehnična, tehnološka in metodološka vprašanja, na katera opozarjajo Konferenca pogodbenic in njena pomožna telesa.

3. Konferenca pogodbenic lahko določi še druge naloge, pristojnosti, organizacijo in delovanje tega telesa.

26. člen - Poročila

Vsaka pogodbenica poroča Konferenci pogodbenic v obdobjih, ki jih določa Konferenca pogodbenic, o ukrepih, sprejetih za izvajanje določb te konvencije, in njihovi učinkovitosti pri doseganju ciljev te konvencije.

27. člen - Reševanje sporov

1. Morebitne spore med pogodbenicami, ki se nanašajo na razlago ali uporabo te konvencije, skušajo prizadete stranke reševati s pogajanjem.
2. Če prizadete stranke ne morejo rešiti spora s pogajanjem, lahko skupaj prosijo za dobre usluge ali za posredovanje tretje stran.
3. Ob ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu k tej konvenciji oziroma kadar koli pozneje lahko država ali regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje pisno sporoči depozitarju, da ob sporu, ki ni rešen v skladu s 1. ali 2. odstavkom tega člena, sprejme enega ali oba naslednja načina reševanja spora ko obvezna:
  - (a) arbitražo v skladu s postopkom, opisanim v 1. delu Aneksa II;
  - (b) predložitev spora Meddržavnemu sodišču.
4. Če stranke v sporu v skladu s 3. odstavkom ne izberejo istega ali katerega od obeh postopkov, je spor predložen v spravo v skladu z 2. delom Aneksa II, razen če se stranke ne sporazumejo drugače.
5. Določbe tega člena veljajo za kateri koli protokol, razen če ni v protokolu določeno drugače.

28. člen - Sprejemanje protokolov

1. Pogodbenice sodelujejo pri oblikovanju in sprejemu protokolov k tej konvenciji.
2. Protokoli se sprejemajo na zasedanju Konference pogodbenic.
3. Besedilo katerega koli predlaganega protokola sekretariat pošlje vsem pogodbenicam najmanj 6 mesecev pred takšnim zasedanjem.

29. člen - Amandmaji h konvenciji ali k protokolom

1. Amandmaje k tej konvenciji lahko predlaga katera koli pogodbenica. Amandmaje h kateremu koli protokolu lahko predlaga katera koli pogodbenica protokola.
2. Amandmaji k tej konvenciji se sprejemajo na zasedanju Konference pogodbenic. Amandmaji h kateremu koli protokolu se sprejemajo na zasedanju pogodbenic zadevnega protokola. Besedilo katerega koli predlaganega amandmaja k tej konvenciji ali h kateremu koli protokolu, razen če ni drugače določeno v tem protokolu, sekretariat pošlje pogodbenicam zadevnega instrumenta vsaj 6 mesecev pred zasedanjem, na katerem je predlagan v sprejem. Sekretariat tudi sporoči predlagane amandmaje podpisnicam te konvencije v vednost.
3. Pogodbenice si kar najbolj prizadevajo doseči sporazum o vsakem predlaganem amandmaju k tej konvenciji ali kateremu koli protokolu s konsenzom. Če so vsa prizadevanja za konsenz izčrpana in sporazum ni bil dosežen, bo amandma sprejet z dvotretjinsko večino glasov pogodbenic, ki so prisotne in glasujejo, ter ga depozitar predloži vsem pogodbenicam v ratifikacijo, sprejem ali odobritev.
4. Ratifikacija, sprejem ali odobritev amandmaja se pisno sporočijo depozitarju. Amandmaji, sprejeti v skladu s 3. odstavkom tega člena, začnejo veljati za pogodbenice, ki so jih sprejele, 90. dan po dnevu deponiranja listine o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi vsaj dveh tretjin pogodbenic te konvencije ali zadevnega protokola, razen če je drugače določeno v tem protokolu. Po tem začnejo amandmaji veljati za katero koli drugo pogodbenico 90. dan po deponiranju njene listine o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi amandmajev.
5. Za namene tega člena pomeni "pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo" pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo za ali proti.

30. člen - Sprejem aneksov in amandmaji k aneksom

1. Aneksi k tej konvenciji ali kateremu koli protokolu so sestavni del konvencije ali zadevnega protokola, in če ni izrecno določeno drugače, je sklicevanje na to konvencijo ali njene protokole obenem tudi sklicevanje na katere koli njene anekse. Takšni aneksi so omejeni na postopkovna, znanstvena, tehnična in upravna vprašanja.

2. Če ni s protokolom drugače določeno za njegove anekse, velja naslednji postopek tudi za predlog, sprejem in začetek veljavnost dodatnih aneksov k tej konvenciji ali aneksov h kateremu koli protokolu:

(a) aneksi k tej konvenciji ali kateremu koli protokolu se predlagajo in sprejemajo po postopku, določenem v 29. členu;

(b) katera koli pogodbenica, ki ne more potrditi dodatnega aneksa k tej konvenciji ali h kateremu koli protokolu, katerega pogodbenica je, o tem pisno obvesti depozitarja v enem letu od dneva, ko jo je depozitar obvestil o njegovem sprejemu. Depozitar nemudoma obvesti vse druge pogodbenice o prejemu takšne notifikacije. Pogodbenica lahko kadar koli umakne svojo prejšnjo izjavo o nasprotovanju in s tem omogoči takojšnjo veljavnost aneksov zanjo po določbi (c) tega člena;

(c) po izteku enega leta od dneva depozitarjevega obvestila o sprejemu začne aneks veljati za vse pogodbenice konvencije ali katerega koli zadevnega protokola, ki niso poslale notifikacije v skladu z določbo b) tega člena.

3. Za predlog, sprejem in začetek veljavnosti amandmajev k aneksom te konvencije ali kateremu koli protokolu velja isti postopek kot za predlog, sprejem in veljavnost aneksov h konvenciji ali aneksov k protokolu.

4. Če se dodaten aneks ali amandma k aneksu nanaša na amandma h konvenciji ali na kateri koli protokol, dodaten aneks ali amandma ne začne veljati, dokler ne začne veljati ustrezen amandma h konvenciji ali protokolu.

31. člen - Pravica do glasovanja

1. Vsaka pogodbenica konvencije ali protokola ima pravico do enega glasu razen v primerih, določenih v 2. odstavku tega člena.

2. Organizacije za gospodarsko povezovanje imajo v zadevah, za katere so pristojne, pravico do toliko glasov, kolikor je njihovih držav članic, ki so tudi pogodbenice te konvencije ali ustreznega protokola. Takšne organizacije nimajo pravice do glasovanja, če njihove države članice izkoristijo pravico do glasovanja, in obratno.

32. člen - Razmerje med konvencijo in njenimi protokoli

1. Država ali regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje ne more postati pogodbenica protokola, če ni ali ne postane pogodbenica konvencije.

2. Odločitve po katerem koli protokolu sprejemajo samo pogodbenice zadevnega protokola. Katera koli pogodbenica, ki ni ratificirala, sprejela ali odobrila določenega protokola, lahko sodeluje kot opazovalka na katerem koli zasedanju pogodbenic zadevnega protokola.

33. člen - Podpisovanje

Ta konvencija je na voljo za podpis vsem državam in kateri koli regionalni organizaciji za gospodarsko povezovanje v Riu de Janeiru od 5. do 14. junija 1992 ter na sedežu Združenih narodov v New Yorku od 15. junija 1992 do 4. junija 1993.

34. člen - Ratifikacija, sprejem ali odobritev

1. To konvencijo in vsak protokol ratificirajo, sprejmejo ali odobrijo države in regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje. Listine o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi se deponirajo pri depozitarju.

2. Vsaka organizacija, omenjena v 1. odstavku tega člena, ki postane pogodbenica te konvencije ali katerega koli protokola, pri čemer nobena od njenih držav članic ni pogodbenica te konvencije, se obveže izpolnjevati vse obveznosti po tej konvenciji ali protokolu odvisno od posameznega primera. Pri takih organizacijah, v katerih je ena ali več njenih držav članic pogodbenica te konvencije ali ustreznega protokola, odločajo organizacija in njene države članice o odgovornosti za izpolnjevanje obveznosti po tej konvenciji ali protokolu glede na posamezni primer. V teh primerih organizacija in njene države članice ne smejo hkrati izvajati pravic po tej konvenciji ali ustreznem protokolu.

3. V listinah o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi organizacije, omenjene v 1. odstavku tega člena, navedejo obseg svojih pristojnosti glede na zadeve, ki jih ureja konvencija ali ustrezen protokol. Te organizacije prav tako obvestijo depozitarja o vsaki spremembi obsega svojih pristojnosti.

35. člen - Pristop

1. Pristop držav ali regionalnih organizacij za gospodarsko povezovanje k tej konvenciji ali kateremu koli protokolu je mogoč od dne, ko ni več možno podpisovanje konvencije ali ustreznega protokola. Listine o pristopu se deponirajo pri depozitarju.

2. Organizacije, omenjene v 1. odstavku tega člena, navedejo v listinah o pristopu obseg svojih pristojnosti glede na zadeve, ki jih ureja konvencija ali ustrezen protokol. Te organizacije prav tako obvestijo depozitarja o vsaki pomembni spremembi obsega svojih pristojnosti.

3. Določbe iz 2. odstavka 34. člena se uporabljajo za regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje, ki pristopijo k tej konvenciji ali kateremu koli protokolu.

36. člen - Začetek veljavnosti

1. Ta konvencija začne veljati devetdeseti dan po datumu deponiranja tridesete listine o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu.

2. Vsak protokol začne veljati devetdeseti dan po datumu deponiranja tistega števila listin o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu, ki je določeno v protokolu.

3. Za vsako pogodbenico, ki ratificira, sprejme ali odobri to konvencijo ali k njej pristopi po deponiranju tridesete listine o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu, začne konvencija veljati devetdeseti dan po datumu deponiranja njene listine o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu.

4. Vsak protokol, razen če ni v njem drugače določeno, začne veljati za pogodbenico, ki ga ratificira, sprejme, odobri ali k njemu pristopi po začetku njegove veljavnosti, v skladu z 2. odstavkom tega člena devetdeseti dan po datumu deponiranja njene listine o ratifikaciji, sprejemu, odobritvi ali pristopu ali z dnem, ko ta konvencija zanjo začne veljati, kar koli je kasneje.

5. Za namene 1. in 2. odstavka tega člena se nobena listina, ki jo deponira regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje, ne šteje za dodatno listino k tistim, ki jih deponirajo države članice take organizacije.

37. člen - Pridrški

K tej konvenciji niso dopustni nobeni pridržki.

38. člen - Odstopi

1. Pogodbenica lahko odstopi od konvencije s pisno notifikacijo depozitarju kadar koli po dveh letih, ko je konvencija zanjo začela veljati.

2. Vsak tak odstop začne učinkovati ob izteku enega leta po datumu, ko ga depozitar sprejme, ali kasneje v roku, ki je lahko določen v pisni notifikaciji o odstopu.

3. Za vsako pogodbenico, ki odstopi od te konvencije, velja tudi, da odstopa od vseh protokolov, katerih pogodbenica je.

39. člen - Začasni finančni aranžmaji

Če je v skladu z zahtevami 21. člena institucionalna struktura, ki je določena v 21. členu, popolnoma preurejena, jo sestavljajo Globalni sklad za okolje Programa Združenih narodov za razvoj, Program Združenih narodov za okolje in Mednarodna banka za obnovo in razvoj, in sicer začasno od začetka veljavnosti konvencije do prvega zasedanja Konference pogodbenic ali dokler pogodbenice ne določijo institucionalne strukture v skladu z 21. členom.

40. člen - Začasna ureditev sekretariata

Sekretariat, ki ga začasno za obdobje od začetka veljavnosti konvencije do prvega zasedanja Konference pogodbenic imenuje izvršni direktor Programa Združenih narodov za okolje, je sekretariat, omenjen v 2. odstavku 24. člena.

41. člen - Depozitar

Generalni sekretar Združenih narodov prevzame dolžnosti depozitarja te konvencije in njenih protokolov.

42. člen - Verodostojna besedila

Izvirnik konvencije z enako verodostojnimi besedili v angleškem, arabskem, francoskem, kitajskem, ruskem in španskem jeziku je deponiran pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

V POTRDITEV TEGA so podpisani, ki so bili za to pravilno pooblašteni, podpisali to konvencijo.

V Riu de Janeiru, petega junija tisočdevetstodvaindevetdesetega leta.

Aneks I

IDENTIFIKACIJA IN MONITORING

1. Ekosistemi in habitati so: z veliko raznovrstnostjo, s številnimi endemičnimi ali ogroženimi vrstami ali območja divjine; takšni, ki so potrebni za migracijske vrste; takšni, ki so družbenega, gospodarskega, kulturnega ali znanstvenega pomena; ali tisti, ki so reprezentativni, enkratni ali povezani s ključnimi evolucijskimi ali drugimi biološkimi procesi;
2. Vrste in združbe so tiste, ki so ogrožene; ki predstavljajo prosto živeče sorodnike udomačenih ali gojenih vrst; ki so medicinskega, kmetijskega ali drugega gospodarskega pomena; ali ki so družbenega, znanstvenega ali kulturnega pomena; ali ki so pomembne za raziskave ohranitve in trajnostne uporabe biološke raznovrstnosti, kot so indikatorske vrste; in
3. Opisani genomi in geni družbenega, znanstvenega ali gospodarskega pomena.

Aneks II

1. del

ARBITRAŽA

1. člen

Tožeča stranka obvesti Sekretariat, da spor predloži arbitraži v skladu s 27. členom. Iz notifikacije morajo biti razvidni predmet arbitraže in zlasti člani konvencije ali protokola, za katerih razlago ali uporabo gre. Če se stranke ne sporazumejo o predmetu spora, preden je imenovan predstavnik razsodišča, ga določi razsodišče. Sekretariat tako dobljene informacije pošlje vsem pogodbenicam konvencije ali zadevnega protokola.

2. člen

1. V sporih med dvema strankama sestavljajo razsodišče trije člani. Vsaka stranka v sporu imenuje arbitra in dva tako imenovana arbitra pa sporazumno določita tretjega arbitra, ki je predsednik razsodišča. Predsednik ne sme biti državlján katere koli izmed strank v sporu ter ne sme imeti stalnega prebivališča na ozemlju njunih držav, ki ga tudi ne smeta zaposlovati, in se ni smel ukvarjati s tem primerom v kakšnem drugem svojstvu.
2. V sporih med več kot dvema strankama stranke, ki imajo iste interese, sporazumno imenujejo skupnega arbitra.
3. Vsako prosto mesto se zasede po postopku, predpisanem za prvo imenovanje.

3. člen

1. Če predsednik razsodišča ni imenovan v dveh mesecih po imenovanju drugega arbitra, ga v naslednjih dveh mesecih na zahtevo stranke določi generalni sekretar Združenih narodov.
2. Če ena od strank ne imenuje svojega arbitra v dveh mesecih po prejemu zahteve, lahko druga stranka obvesti o tem generalnega sekretarja, ki določi arbitra v naslednjih dveh mesecih.

4. člen

Razsodišče odloča v skladu z določbami te konvencije, ustreznimi protokoli in mednarodnim pravom.

5. člen

Razsodišče sprejme svoj poslovnik, razen če se stranke v sporu ne sporazumejo drugače.

6. člen

Razsodišče lahko na zahtevo ene od strank priporoči najnujnejše začasne varstvene ukrepe.

7. člen

Stranke v sporu olajšujejo delo razsodišča z vsemi razpoložljivimi sredstvi in mu še posebej:

- (a) dajejo na razpolago vse ustrezne dokumente, informacije in sredstva; ter
- (b) omogočijo, kadar je to potrebno, povabiti priče ali strokovnjake in pridobiti njihova pričevanja.

8. člen

Stranke in arbitri morajo varovati zaupnost vseh med postopkom razsodišča zaupno dobljenih informacij.

9. člen

Razen če se razsodišče zaradi posebnih okoliščin posameznega primera ne odloči drugače, stroške za delo razsodišča poravnajo stranke v sporu v enakih deležih. Razsodišče zapisuje vse stroške in s končnimi stroški seznaniti stranke.

10. člen

Vsaka pogodbenica, ki ima pri predmetu spora pravni interes, na katerega lahko vpliva razrešitev primera, lahko s pristankom razsodišča intervenira v postopku.

11. člen

Razsodišče lahko obravnava in odloči o nasprotnih zahtevkih, ki izhajajo neposredno iz predmeta spora.

12. člen

Odločitve o postopku in vsebinskih vprašanjih razsodišča sprejemajo njegovi člani z večino glasov.

13. člen

Če ena od strank v sporu ne pride pred razsodišče ali se ne more zagovarjati, lahko druga stranka od razsodišča zahteva nadaljevanje postopka in sprejetje razsodbe. Odsotnost stranke ali nezmožnost uveljavljati svoje pravice ne ustavi postopka. Pred sprejemom končne odločitve mora razsodišče ugotoviti, da je tožba dobro utemeljena na podlagi dejstev in prava.

14. člen

Razsodišče sprejme končno odločitev v petih mesecih od dne, ko je bilo oblikovano v polni zasedbi, razen če ne ugotovi, da je treba časovno omejitev podaljšati za obdobje, ki pa ne bi smelo presegati nadaljnjih petih mesecev.

15. člen

Končna odločitev razsodišča je omejena na predmet spora in navaja razloge, na katerih temelji. Vsebuje imena sodelujočih članov in datum končne odločitve. Vsak član razsodišča lahko končni odločitvi priloži ločeno ali nasprotno mnenje.

16. člen

Razsodba je za stranke v sporu obvezna. Pritožba zoper njo ni mogoča, razen če se stranke vnaprej ne dogovorijo o pritožbenem postopku.

17. člen

Vsako nesoglasje strank v sporu glede razlage ali načina izvajanja razsodbe lahko katera koli stranka predloži v odločitev razsodišču, ki je sprejelorazsodbo.

2. del - SPRAVA

1. člen

Na zahtevo ene od strank v sporu se ustanovi pravna komisija. Če se stranke ne sporazumejo drugače, sestavlja komisijo pet članov, od katerih dva imenuje vsaka stranka, predsednika pa skupaj izberejo imenovani člani.

2. člen

Pri sporih med več kot dvema strankama stranke, ki imajo isti interes, sporazumno imenujejo skupne člane komisije. Če imata dve ali več strank različne interese ali če se ne sporazumeta o skupnih interesih, svoje člane imenujeta vsaka posebej.

3. člen

Če katera izmed strank ne imenuje člana v dveh mesecih od datuma zahteve za sestavo upravne komisije, ga v naslednjih dveh mesecih imenuje generalni sekretar Združenih narodov na prošnjo stranke, ki je postavila zahtevo.

4. člen

Če predsednik upravne komisije ni izbran v dveh mesecih od imenovanja zadnjega člana komisije, ga na prošnjo stranke v naslednjih dveh mesecih določi generalni sekretar Združenih narodov.

5. člen

Spravna komisija sprejema odločitve z večino glasov svojih članov. Postopek določa sama, razen če se stranke v sporu ne sporazumejo drugače. Komisija predlaga razrešitev spora, ki jo stranke v dobri veri proučijo.

6. člen

O nesoglasju glede svoje pristojnosti odloča komisija.